

III. évfolyam, 106. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1907. ==
szept. 26, csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Széchenyi-utca 6. sz.,
ahová a lapot érdeklő mindenféle
megkeresés intézendő. Ilyen meg-
kereséseket lapunk nyomdája is
elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Sulyos a helyzet de erős a kormány is.

A magyar becsületes politikai világ bizalommal veszi körül vezéreit és meg van győződve arról, hogy a nemzeti érdekek védelme erősebb kezekben alig lehet, mint azokéban, akik ma az ország sorsát intézik.

Okos és becsületes megoldást mindenki kíván ebben az országban. Hiszen semmire sem volna nagyobb szüksége hazánknak, mint a tartós békére és gazdasági nyugalomra. Különösen azok, akik a mostani szorongatott viszonyok között a bizonytalan helyzet egész sulyát érzik, vágyakoznak utána, hogy visszatérjenek a normális viszonyok. Következzék be egy kis gazdasági föllendülés, legyenek állandóbb és konzolidáltabb viszonyok. Legyen meg minden, ami a különböző társadalmi rétegeknek jobb megélhetést és kedvezőbb kereseti viszonyokat biztosít.

Aki madártávlatból szemléli a dolgokat, az kénytelen konstatálni, hogy azt a nyugtalanságot, amit politikai és gazdasági életünkben tapasztalhatunk, sok tekintetben mesterségesen szítják ellenünk.

Akik itt bent a magyar nemzeti uralmat meg akarják támadni, látjuk, hogy folyton segítséget és támogatást találnak kívülről.

Mindezt látva igazán nagy kérdés, hogy hogyan értünk el végre nyugalmat közéletünkben és hogyan biztosítjuk gazdasági életünk állandó és nyugodt fejlődését a legsikeresebben?

Az eddigi toldozás-foldozás kétség-

telenül nem ér semmit. Hiszen ha minden kétséges is, az az egy teljesen bizonyos, hogy a mai zilált állapotokat az eddig követett rendszer idézte elő. Sem iparunk nem fejlett ki, sem gazdaságunk nem erősödött meg.

A nemzet nem enged magával sokat kísérletezni. Raun az örökös próbálkozásokra és maga veszi kezébe sorsának intézését. Ez pedig nem megy rázkódások és nehéz megpróbáltatások nélkül.

Böles és előrelátó politika tehát csak az lehet, amely a nemzetben a keserűséget nem engedi a végletekig növelni és nem engedi a viszonyokat odáig fajulni, hogy erőszakos utakon kísérelje meg a nemzet sorsának jobbra fordulását biztosítani.

A gazdasági viszonyok most kétségtelenül nem kedvezők. De legyünk arról meggyőződve, hogy többé kevésbé mindig ugyanazzal a helyzettel fogunk szembeszállni, ha Ausztriától való emancipálásra szánjuk el magunkat. Mindig fogják osztrák részről nemzeti életünket nyugtalanítani, mindig fognak gazdasági életünk ellen támadásokat intézni.

Essünk tehát már egyszer keresztül a küzdelmeken. Ha látják osztrák részről, hogy semmi fenyegetés nem használ, hogy a további jövő érdekében nem riadunk vissza a közelebbi időkben reánk váró nehézségektől sem, — visszariadnak majd ők a saját anyagi érdekeik rombolásától.

A magyar kormány csak álljon meg erősen a lábán. Nagyon jó jelnek vesszük, hogy a kiegyezés még mindig nincs „kész”. Erős harcot folytatnak államférfiaink, bizonyára az ország jogai-

nak védelmében. Küzdelmükben merítsenek erőt a nemzet bizalmából és osztatlan ragaszkodásából.

A nemzetet fel kell szabadítani gyarmati helyzetéből, — ez az egyetlen gondolat, a mely után indulnunk kell!

Munkásházak Ujvidéken.

Nagy küldöttség a főispánnál.

Az általános lakásszűkség, melyben a legtöbb magyar város szegényebb társadalmi osztályai szenvednek, régóta agodalommal tölti el azokat a tényezőket, kik a népjólét emelésére volnának hivatva.

A lakás-szűkség megszüntetése beható tárgyalások anyagát képezi a miniszteriumokban, törvényhatóságoknál; foglalkoztatta legutóbb a polgármesterek pécsi kongresszusát is. Hanem a kérdés megoldása mindenütt lassan megy előre, édeskevés az mi ez irányban történt.

Pedig a lakásszűkség immár lakásnyomorra fokozódott a legtöbb helyütt, így városunkban is.

Ép azért őszinte hálával kell tudvözölnünk dr. Balla Aladár ujvidéki főispánt, ki ezt a kérdést a legmelegebb érdeklődéssel karolván fel, gyors megoldását kilátásba helyezte.

A napokban ugyanis egy 130 — 150 tagu munkás küldöttséget vezetett eléje Virág István rókusi lelkész, kérve hogy segítsen Ujvidék város szorgalmas és békés munkás családjain, kik az általános drágasággal küzdve legjobban mégis a lakásnyomort érzik, mert közülök azok még a szerencsésebbek, akik havi 8 — 10 koronáért egy szűk padlózatlan szobácskát és félkonyhát bérelhetnek, sokkal szerencsétlenebbek azonban akik úgyszólván hónapról-hónapra vándorolnak egyik udvarból a másikba, mivelhogy az ég több apró gyermekkel áldotta meg őket, — a gyermekeket tudvalegőleg a legtöbb háziúr és házigazda

Vallomás.

— A „Határőr” eredeti tárcája. —

Az egész társaság a legaranyosabban mutatott. A búcsúzó napnak sugarai rózsaszínű homályban szűrődtek át a terebélyes tölgyek ágain s bágyadtan verődtek a leányokra, fiatal asszonyokra, kik elfáradva a táncban, pihegve heveredtek le a buja májusi fűbe s fiús dévaj-sággal pajkoskodtak a férfiakkal. Az egész erdő visszhangzott csintalan kacagásuktól. — Közelükben az öreg bácsikkal a mamák beszélgettek s mosolyogva hallgatták gavallérjaik esetlen, divatmulta bókjait, olykor-olykor figyelve látható gyönyörködéssel a fiatalságra.

S e mámoros jókedvben, a fiatalság e szerelmes birodalmában egy fiatal asszony még sem mosolygott. Szép, leányos arcán néma bánat ömlött el, ábrándos nagy szemei bágyadt fényvel világlottak elő halovány arcából; ajkai néha idegesen megremegték...

Eltűnődtem: vajjon mi bánatja lehet ily édes szép asszonynak? Mily csodálódás érhetne

törekény lelkét, hogy elfelejtett nevetni, mosolyogni?

Sokáig figyelhettem már, mert egyszerre rám nézett. Most helenézhettem szemeibe... megláttam lelkét. S az olyan szomorú, olyan bágyadt volt!

Mi bánatja lehet egy szép asszonynak, mi bánatja lehet egy szép virágnak? Ki tudná azt megmondani!

Végre felvergődött a társaság s hazafelé indult. Véletlenül én kerültem melléje. Saját-ságos érzés fogott el e szomorúan bájos asszony mellett s egy ideig megszólítani sem mertem elfogultságomban. Féltem, megzavarom lelke csendes némaságát. Észrevehette habozásomat, mert rám vetette tekintetét. S az beszélt:

— Ne csodálkozzék, de nem tudok nevetni!

— Oly boldog volnék pedig, ha visszavarázsolhatnám mosolyát s lelke bűbajos nyugalmát, felelték szemeim.

Messziről mögöttünk zajosan egybefolyva

hangzott felénk a fiatalok lárma. Ösztönszerűleg meggyorsítottuk lépteinket. Megzavarná a zaj méla lelkünk harmoniaját.

Aztán megszólaltam:

— Azt hiszi, hogy nekem nincs fogalmam arról a lélekölő izgalomról, mely a lelket bilincsbe veri s nap nap után hiába vár változást? Elsötétül az egész világ előttünk, azt hisszük, le kell roskadnunk a mondhatatlan kín alatt.

Rám nézett. Különös tisztaság, érintetlenség és mélység áradt most felem szemeiből. Azt hiszem, habozott. Bizhatik-e? Elmondja? Utóbbira határozta el magát.

— Bocssáson meg, ha őszinte leszek, de nem tudtam hinni soha egyikben sem. Magam is beláttam, hogy nincs igazam, de még sem tehettem másként. Mi leányok, ha fölcsapendünk, úgy leszünk nevelve, hogy szívünk első, édes vágyait elfojtva, eszünk rideg számítása szerint válasszunk férjet. Tizenöt éves koromban azért én is ábrándoztam, csak úgy, mint más leány. Ezer érthetetlen vágy zsongott át

„Waltham”

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti cikkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

nem szívesen látja lakójánál, mert az eleven apróság zajol és lábatlankodik.

Az ilyen sokgyermekű munkásházaspár maholnap drága pénzért is alig juthat békeséges fedél alá.

A küldöttség szószólójának szavaira *Balla dr. főispán* kijelenté, hogy szívesen fogadta a becsületes és békés munka embereit, jól esik neki a bizalom, melylyel hozzáfordulnak, részvétellel van nehéz sorsuk iránt és részéről a részvét nem fog maradni tétlen sopánkodás, hanem tevékeny, hathatós segélynyújtás alakjában fogja azt tanusítani. Őszintén nagyrabecsüli, hogy benne, a nemzeti kormány képviselőjében a munkások igaz barátjukat és pártfogójukat látják és nem hederitenek a szájhősökre, kik aranyhegyeket ígérnek nekik, de sztrájknál egyebet nem nyújtanak, melynek nyomában csak a drágaság emelkedik és a nyomor szaporodik. Dicséreti józanságukat, hogy igaz vezérekre hallgatnak s biztosítja őket, hogy a *hazafias munkásságért* minden lehető áldozatra kész nemcsak ő maga, hanem a város egész törv. hatósági bizottsága is, melynek élére fogja terjeszteni már a legközelebbi (októberi) közgyűlésen, hogy engedjék át munkások építésére a város szélén az a 20 holdnyi terület, mely eddig mint városi fáskert volt művelés alatt. Sőt e kiválóan alkalmas terület átengedése mellett gondja lesz arra is, hogy a munkásházák felépíthetésének részletei is a kellő időre kidolgozva készen legyenek, mert megvan győződve róla, hogy 80 — 100 derék munkáscsaládot egészséges hajlékhoz juttatva úgy ő maga mint Ujvidék város törvhatósága a legszebb hazafias és emberbaráti kötelességet teljesíti.

A megjelent munkások könyezésgig meghatva hallgatták a főispán kijelentéseit s lelkes örömmel fogadták biztató szavait, melyek teljességének reményében sok munkáscsalád szabadult meg legsúlyosabb aggodalmától, s hangos szóval kívánták, hogy áldásos tervének végrehajtásához adja meg neki a Mindenható az akarat mellé az erőt és kitartást.

A városháza kistanácsterméből, hol a fogadtatás volt déli 12 órakor oszlottak szét az ünnepőbe öltözött derék polgárok, kik közt vegyesen láttunk ipari és földműves munkásokat.

Hasznosak a „Chevra Kadisák.”

Felvilágosító szavak.

A helybeli lapok utóbbi számai foglalkozván az ujvidéki Chevra Kadisa, izraelita polgártársaink egyik jótékony egyesületének munkásságával, e szellőztetés folyamán az egyik cikk azt fejtegette, hogy a nevezett egyesület nem teljesíti hivatását.

lelkemen. Ébredező szívem kereste azt a nagy kint, azt a nagy gyönyört: a szerelmet!

— De az ártatlan remények, szerelemről szőtt csodaszép álmok később, — a salonnok, zsurok rideg, fagyos levegőjében úgy szétfoszlottak, mint kora tavasszal az égen tovasiető felhők csapatja.

— Sok férfi közeledett hozzám. Bizalommal, őszinte érzéssel, de nem hittem egyikben sem; pedig volt köztük, ki igazán, halálosan szeretett. Különösen egy: sápadt, igénytelen szőke fiú volt. Éveken át kitartóan tűrte szégyelmeim játékát, mint valami rabszolga néma megadással, szent rajongással viselte sorvasztó sebet: csak láthasson. Tanult, küzdött, hogy elérhessen. Mikor aztán látta, hogy csak annál jobban gyöttröm, szegény szíve nem bírta tovább. Elbujdosott a világba. Egyszer irt is még. Azt hiszem névnapomra. Szomorú és fájdalmas volt levele. Kért: menjek el vele, elvisz messzire... messzire... a boldogság szigetére... Minden szava lelkembe nyilallott. Mardosó önvád keletkezett bennem. Álmaimban többször láttam a szegény fiút, amint szétzúzott lélekkel még egyre járja a világot. S én soha még csak egy őszinte, résztvevő szóban sem részesítettem. Annyit gondolkoztam ezen, míg végre egy gyöngéd, bús érzés hatott át: szinte vártam néha, hogy betoppanjon ajtómon s lábaimhoz boruljon. Azt hiszem, akkor szeretni is tudtam volna. De aztán nemsokára egészen elfelejtettem.

— Lassan az a határozott meggyőződés keletkezett bennem, hogy nem tudok szeretni. Akkor legalább azt hittem...

Annak a bizonyítása végett, hogy a Chevra Kadisa mindenben megfelel kitűzött feladatának, az egyesület köréből a következő adatokat közölték velünk:

„A debreceni Chevra körülbelül 10—12 ezer koronát adott 1902-ben jótékony célra.

A szegedi Chevra, 1897-ben tehát már 10 év előtt, 958 segélyezési utalványt adott ki 4804 korona 76 fillér segélyt adott készpénzben, 555 K 60 fillért gyógyszerekben. Tíz tanulót felruházott, 23 szegényt ingyen eltemetett. Azonkívül menházat tartott fenn aggok számára 3871 korona 64 fillér kiadás-al.

A budapesti Chevra kiadott 1905-ben: aggok házának fenntartására 48,184 K 73 f-t; betegápolásra (zsidó kórház, Bródy Adél kórház, egyéb kórházak) 64,415 K 58 f-t. Szegények és betegek segélyezésére 130,121 K 22 f-t. Tehát a budapesti Chevra Kadisa 1905-ben csak a legszorosabban vett jótékony célokra több mint 300 ezer koronát adott ki.

Az ujvidéki Chevra 1906-ban kiadott: szegények temetésére 1264 K 13 fill-t, szegények havi segélyezésére 1895 K 39 fill-t; gyógyszerészt fizetett: Lukács gyógyszerésznek 137 K 27 fill-t; Grossinger gyógyszerésznek 12 K 91 fill-t. Tehát az ujvidéki Chevra 1906-ban jótékony célra körülbelül 4000 K. t költött. Tartott ezenkívül az egylet fizetett orvost, egészen addig, míg *dr. Leitner Benő*, *dr. Ofner Ferencz*, *dr. Klein Lipót* és még több izraelita orvos a Chevra szegény tagjainak ingyenes kezelését vállalta el.

A kérdéses hírlapi cikk azt is állítja az ujvidéki Chevra Kadisáról, hogy a cikkirő édes apjának temetése alkalmából a hátramaradt családot megsarcolta.

Erre vonatkozólag pedig, ugyancsak a Chevra köréből ezt a felvilágosítást kaptuk:

„A szóbanforgó elhalt személy nem volt a Chevra tagja, ennél fogva az egylet szabályai szerint nem járt neki az egylet területén ingyen sírhely, hanem a hitközség temetőjében olyan, amelyért 12 korona fizetendő.

Az elhunyt hozzátartozói azonban ragaszkodtak ahhoz, hogy atyjuk a Chevra területén fektüdjék s így, mint nem tag, a legolcsóbb díjért 50 koronáért, kapta meg a sírhelyet. Követelték azon kívül, hogy az egylet diszegebb kocsija (mert két kocsija van) álljon rendelkezésükre. Méltányosságból ezt is megadták nekik csekély 30 koronáért. Az egész temetést pedig elvégezte nekik a Chevra Kadisa 114 korona 60 fillérért és ebben a rabinak, az énekkarnak, kántornak, sirásónak, halottmosónak, virrasztónak, kocsinak, kocsinak dija benne van. Valamely magánvállalkozó mindezt csak háromszoros árért végezte volna!

Ezeket tanusítják a hiteles egyleti könyvek.

Kiértünk az erdőből a mezőre. Az út szélén tarka, illatos virágok hajtották le a nap-sugaraktól ellankadt fejecskeiket. Messziről az előttünk elterülő város elmosódó körvonallakkal meredt felénk, mint valami szürke, komor phantom.

Egyszer csak ismét megeredt a szó a szép asszony ajkairól.

— Tévednek, kik azt gondolják, hogy a tragoediák súlyos, nehéz lépésekkel közelednek. Az én tragoediám: egy mosolygó, szép férfi.

— Az egész bálon vele táncoltam. Belszédültünk egymás tekintetébe. Lelkeink átölelték egymást s elindultak: a boldogság útjára. Házasságom első éveit nem részletezem. Boldog, nagyon boldog voltam. Ő volt reményem, vágyam, életem, mindenem. Nem tudtam még akkor, hogy a szerelem a férfi életében csak epizód: játszva elsiklik, mint a napfény, elillan, mint a virágillat.

— Egy színésznőbe szerettem. Mikor már az egész város beszélt róla, barátnóm nekem is megsúgta. Szemébe nevettem. Hisz férjem még úgy szeretett, mint szerelmünk első napjaiban. — Egyszer azután elutazott, s soha többé vissza nem tért. Vártam levelét, hisz megígérte, hogy írni fog. Vártam egy napig, vártam két napig... egy hétig. Nem irt. — Kábult fejemet tenyeremre hajtva folyton találgattam, töprengtem: de hát miért nem ír? miért nem ír? Reggel reménykedve ébredtem: hátha ír ma! Este kétségbeesve dőltem ágyamra: talán holnap! Hetekig nem irt!

— Csakugyan elhagyott? Nem! Nem akarom elhinni, hogy szerelme csak hazugság,

APRÓ HIREK.

Előfizetési felhívás.

Október hó elsőjével új előfizetést nyitunk lapunkra azon „Beköszöntő” alapján, amelyet vasárnapi számunk vezető helyén közöltünk.

Előfizetési áraink lapunk homlokzatán olvasható s vidéki előfizetőink részéről legszerűbben postautalványon küldhetők meg kiadóhivatalunkhoz czimezve.

Helybeli előfizetőinknek amint eddig, úgy ezentúl a kezdődő negyedév előfizetési áráról szóló nyugtázott számlát küldünk s az ő részükről az előfizetés legcélyszerűbben e nyugtázott számlák kiegyenlítése által szközölhető.

Csak oly nyugtázott számlánk valóai, melyen kiadóhivatalunk pecsétje s kiadóhivatalunk vezetőjének, Medvetzky Imre drnak sajátkezű névaláírása látható, továbbá amelyet Bláhm Arthur kiadóhivatali tisztviselőnk mutat be fizetés végett.

Ugyanígy alakban állítjuk ki a hirdetésekre vonatkozó számláinkat s ugyanekként mutatjuk be azokat is fizetés végett. Egyszermind jelentjük, hogy a jövő héttől kezdve helybeli előfizetőinknek is postán küldjük lapunkat, mert a gyors és pontos kézbesítés így véljük legjobban biztosítottak.

Városunk közönségének hazafias támogatódsát a magunk részéről is kérjük.

A „Határőr” kiadóhivatala.

Ujvidék, Széchenyi-utca 6 sz.

Személyi hírek. *Balla Aladár* dr. főispán a héten Herkulesfürdőn volt, ahol résztvett a fürdő fejlesztése érdekében *Darányi* földművelési minster által összehívott értekezleten. — *Biró Sándor* főispáni titkár 4 heti szabadságáról hétfőn este hazaérkezett.

Választás a törvényházban. A törvény-széknél *Zombory László* elhalálozása folytán megüresedett szerb-német hites tolmácsi állásra vasárnap délelőtt történt meg a választás *Csarsch Dezső* törvényszéki elnök elnöklése mellett a törvényszék teljes tanácsülésében. Pályáztak: *dr. Balázs Ignác*, *dr. Baics László*, *dr. Belohorszky János*, *dr. Balla Emil* ujvidéki és *dr. Petrovics Dusan* törökbecsei ügyvédek, továbbá *dr. Piukovich Sándor* ujvidéki kir. kath. főgimnásiumi és *Korda Andor* ujvidéki polgári fiúiskolai tanár, végül *Popovits Demeter* ujvidéki lakos, kik közül azonban *dr. Balla Emil* a választás megkez-

komédia volt és én muló játék, hitvány kalandvágy tárgya lettem volna a szemében. Oh, hisz ez lehetlenség! Véget nem érő éjszakáimon lángoló, szerető szívem viaskodott sor-sával! Százszor, ezerszer elmondtam, hogy az nem lehet! Fog írni!... Nem irt!

— Végig jártam lakásunkat, megállottam szobájában. Felvetődtek emlékeim közt az órák, melyeket itt vele töltöttem. S most úgy tűnt nekem, hogy eltűnt a verőfény, mely e szobát besugározta. Gyönyöröm bánattá vált. Csendesesen megeredtek könnyeim... Egyszerre azután fagyos, hideg nyugalom váltotta fel bennem lázas, türelmetlen izgatottságomat. Egészen megváltozott körülöttem a világ. Oh be szomorú napok következtek. Most már tudtam, hogy hiába várom levelét, hiába várom őt. Sőtét lett bennem minden: lelkem kihalt érzések sirja. Elfelejtettem nevetni... Vége mindennek...

Beértünk a városba. Társaságom zajos lármával búcsúra nyújtotta kezét. S parányi, fehér keze ott vonaglott kezemben, mint egy vergődő, szárnyaszegett madárka. Kerestem szemét. Felpillantott az égre valami végtelen vágygyal, kimondhatatlan sóhajjal...

Azután elváltunk. Minden aludt. Csak lépteim zaja zavarta meg a kísérteties némaságot.

S úgy sajnáltam azt a szerelmes szép asszonyt, ki azt hitte, hogy nem tud szeretni, s oly nagyon szeret.

Berencz György.

Ha

nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatárulását az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipőgyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az **összes e szakmába vágó cikkek**, u. m.: férfi- és női-fehérnemük, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. **a legnagyobb választékban** kaphatók.

dése előtt pályázati kérelmét visszavonta. A törvényszék valamennyi szavazattal dr. *Belohorszky Jánost* választotta meg szerb-német tolmácsává. Az új tolmács az előirt esküt legközelebb leteszi s azután megkezdí működését.

Bácskai tanítók ünnepe. A „Bácsbodroghvármegyei tankerületi általános tanító egyesület” XXX. évi rendes közgyűlése a tagok és az érdeklődő közönség tömeges részvétele mellett történt meg hétfőn d. e. a városháza közgyűlési termében. Ezt megelőzőleg vasárnap d. e. választmányi ülés volt, d. u. pedig az egyesület különböző szakosztályait alakították újra. A hétfői közgyűlésen az elnöki megnyitó, több tan- és nevelésügyi kérdés tárgyalása s az egyesület beléletére vonatkozó számos ügy megbeszélése alkották a napirendet. Közgyűlés után d. u. 2 órakor társasbéd volt a „Polgári lövöld”-ben, ahol természetesen sok felkőszöntő is hangzott el. Szombat este 8 órakor hangversennyel összekapcsolt táncmulatságot is rendeztekgyűlésező tanítóink, mely a Mayer-vigadóban a hajnali órákig tartott. A mulatság dús jövedelmet hozott az „Eötvös alap” javára. Tanítóink hétfőn este utaztak el haza városunkból.

Bíróságunk köréből. *Eckert László* ujvidéki törvényszéki joggyakornok október hó 1-től jövő évi október hó 1-ig szabadságot kapott, mert ezen idő alatt egyéves önkéntesi minőségben katonáskodni fog a cs. és kir. 70 sz. péterváradai gyalogezrednél.

Elhunyt urasszony. Sulyos csapás érte *Szabó Lajos dr.* ujvidéki ügyvédet. Édes anyja, *Kuliffay Ilona, Szabó Péter* pirosi lelkész és bács-baranya-szerémi ev. ref. esperes köztiszteletben álló felesége életének 66. évében szombaton Piroson meghalt. Az elhunyt urasszony temetése vasárnap délután Piroson történt meg óriási közönség részvétele mellett. Számosan még Baranyából és a Szerémségből is eljöttek a temetésre. A szertartást *Molnár Hugó* ujvidéki ev. ref. lelkész végezte két lelkész segédlete mellett. Remek gyászbeszéde könnyekig megindította a temetésen résztvevő közönséget is.

Bírák értekezlete. A törvényszék és járásbíróóság bírái vasárnap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a bírák helyzetének javítása érdekében megindult országos mozgalomhoz csatlakoznak s az október hó 19. 20. 21. napjain Szegeden tartandó országos bírói kongresszusra képviselőikként *Rehák Ferencz* táblabíró, *Sarkady György, Molnár Géza* törvényszéki bírókat és dr. *Fekete Pál* törvényszéki albirót kiküldötték.

Elmaradnak a szemlék. A honvédelmi ministerium elrendelte, hogy úgy a közös hadsereg mint a honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, nemkülömben a népfelkelők időszaki jelentkezése a f. évben elmarad. A tisztí jelentkezések azonban az eddigi módon a f. évben is teljesítendők.

Házasság. *Erlach Jenő* cs. és kir. hadmérnök-kari százados a lemergi hadtestparancsnokságnál házasságot kötött *Kubinyi Etelkával* dr. *Kubinyi Károly* ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag kedves leányával.

Munkások gyűlése. A helybeli szervezett munkások bejelentették a rendőrségnél, hogy vasárnap délután, a Ferencz József téren népgyűlést fognak tartani ezzel a napirenddel: Mire kell október 10. napján sztrájkolni? A rendőrség a bejelentés dolgában eddig még nem határozott, de valószínű, hogy a gyűlést a Ferencz József-téren nem fogja megengedni.

Veltzl dolgához. Félreértések kiküldése végett, az ujvidéki takarékpénztár felkérése folytán közöljük, hogy *Veltzl István* csurogi községi aljegyző s az ottani takarékpénztár volt igazgatója azon sikkasztásokat, amelyekért bűnvizsgálat van ellene, nem a vezetése alatt álló takarékpénztárnál követte el. A feljelentés szerint egyes csurogi lakosok reá bizott pénzelt fordította saját céljaira.

Könnyítés a tisztviselőknél. A szomszédos gróf *Chotek-féle* uradalom ölenként 26 K-ért összesen 500 köbméter tüzelő fát ajánlott fel az ujvidéki tisztviselőknél. A felajánlott fát már mind megvették tisztviselőink. A fuvarozást kiki maga tartozik teljesíteni a csereviczi erdőből. A tisztviselők összeállva dereglyéken fogják Ujvidékre hozatni a megvett tüzelőszert.

Elviszik a legényeket. Még csak pár nap s azokat a legényeket, akiket a tavaszon katonai szolgálatra alkalmasnak találtak, beöltöztetik a katonamundérba. Ugy a m. kir. honvédségnél, mint a cs. és kir. közös hadseregnél az egyéves önkéntesek október elsején, az ujonczok október hó 16. napján, a póttartalékosok pedig nyolcz heti időtartamú kiképzés végett a honvédségnél október hó 7. napján, a közösknél október hó 3. és 7. napján fognak bevonulni. A lefolyt alkotmányválság miatt évek óta az idén vonul be „a legények eleje” rendes időben katonai szolgálatra.

Közelg a tél. A „Dunagőzhajózási társaság” közhírré teszi, hogy a Budapest — Ujvidék — Galacz között jární szokott póstahajó az idén szeptember 28-ikán indul el utóljára Budapestről Galaczra. Az Ujvidék — Vukovár között közlekedő személyhajó menetrendje további intézkedésig marad úgy, amint eddig volt.

Himlőoltás a városházán. Amióta léptenyomon himlőjárványról beszél a fama, délután 3—5 óra között egész gyermeksereg lepi el szülőik karján a városháza első emeleti folyosóját, ahol a kerületi orvosok himlő ellen beoltják a csecsemőket. Elvéve egy-egy felnőtt is kerül az orvosok kezeibe, mert aki csak jelentkezik, mindenkit készséggel beoltanak s végtére, az óvatosság a felnőttek részéről sem árt.

Megölte a feleségét. Az év tavaszán *Lukács József* szenttamási lakosnak gyanúja támadt, hogy felesége valakivel szerelmi viszonyt folytat. Elhatározta hát, hogy feleségét azontúl jobban szemmel tartja, legalább is annyira, mint a lovát. Az erős ellenőrzésnek meg is volt az eredménye, mert egy szép napon az asszonyt az egyik szenttamási gazdával nagyon bizalmas együttlétben találta. Lukács erre a gavallért elzavarta s mikor már a feleségével kettesbe maradtak, az asszonyt torkonragadta, úgy, hogy azonnal szörnyet halt. Lukács mikor ezt észrevette, a holttestet bevonszolta az istállóba s ott a lovak közé dobta, azután pedig elszaladt a község házára s azt jelentette, hogy nejet a lovai agyonrúgták. A megindult nyomozás azonban felderítette a való igazságot s Lukács József szándékos emberölés vádjával terheltet az esküdtek elé került. Az esküdtek *Ernst Ödön* törvényszéki bíró elnöklése mellett kedden tárgyalták Lukács bűnyűjét s mivel a vádlott beismerte, hogy ő ölte meg a leirt módon a feleségét, — *Harsányi Elemér* kir. ügyész vád- és dr. *Barta Félix* ügyvéd védőbeszéde után Lukácsot bűnösnek mondották ki erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés miatt, mire a bíróság 8 évi fegyházra ítélte. Az ítéletet vádlott és védője a büntetés enyhítése végett megappellálta.

Bő a szüret. Az ujvidéki s a kamenicai szőlőkben, mely utóbbi helyen szintén nagyon sok ujvidéki lakosnak van szőlőgazdasága, már javában foly a szüretelés. Szeptember 5-től kezdve, amikor az első szüret volt, a mai napig 263 szüretelést jelentettek be Ujvidékről a város javadalmi hivatalában. Tömegesen azonban a héten fognak szüretelni. Körülbelül 700 szüretre van kilátás városunkban. A termelt must nagyon sok s minőségére is kitűnő. Szóval az idén valóban van a szőlősgazdáknak — szüretjük.

Nagyon hitelképes. Most szeptemberben történt, hogy egy vidéki atyafi könyvet ment vásárolni a fiának egyik helybeli könyvkereskedésbe. Amikor fizetésre került a sor, kiszült hogy kevés az apró pénze. De nem azért ta-

lálták fel a hitelt, hogy ilyen esetben az ember ne tudjon magán segíteni.

— Uram, nincs nálam elég pénz; legyen szives írja fel ezt a kis összeget — mondta a kereskedőnek.

— Igen ám, édes barátom, de én magát nem ismerem.

— Ha nem ismer az ur, ismer a dr. R. tessék megkérdezni tőle, hogy én ki vagyok? Itt a nyugtám, ép ma fizettem nála negyven korona — perköltséget.

Gyászjelentő mint aranyoklevél. Az ujvidéki szervezett szabósegédek egyik ujvidéki szabómesternél nem vállalnak munkát azért, mert ez a munkaadó nem kötelezi magát arra, hogy csak a szervezett szabósegédek közül alkalmaz műhelyében munkást. Ez a bojkott azt is jelenti, hogy aki mégis dolgozik a kérdéses szabómesternél, azt szintén bojkottálják, vagyis a társadalmi érintkezést vele megszakítják s mindenféle csikánériakkal üldözik és bosszantani törekednek. Ilyen sorra jutottak a héten *Koth János, id. Weiss Rezső, Ott János, id. Tobolka József és ifj. Tobolka József* ujvidéki szabósegédek, mert a bojkottált szabómesternél munkát vállaltak. Nevezetesen „az ujvidéki szabómunkások szervezőbizottsága” a napokban egy koporsóval és söröző kecskével ékesített „gyászjelentés”-t adott ki, amelyben a felsorolt segédeknek elhunytát hirdetik. Nekünk azonban úgy tesz, hogy ez a „gyászjelentés” a nevezett szabósegédek „önfudatos” meggyőződéséről és bátor lelkéről tanuskodó igazi — aranyoklevél.

Ismét a kofák. Nap-nap után jobban és jobban zudul fel a közönség a piaci kofák ellen, akiknek garázdálkodásaival a rendőrség nem igen törődik. A kofák annyira felbátorodtak, hogy a város szélére kimennek és úgy a szállásokról bejövő, mit a község-beliéktől megvásárolják az élelmiszert. Ezzel azonban nem elégednek meg, hanem a piacot úgy a kora esti mint a hajnali órákban ellepik és mindent megvesznek a közönség elől, hogy annak aztán jó haszonnal eladják. A közönség uton útfélen panaszkodik a kofák tulkapásai ellen. A rendőrség helyesen cselekszik, ha a legszigorubb eljárást követi a kofák tulkapásainak megszüntetése végett.

Hűtlen laboráns. Kedden *Crossinger János* gyógyszerész 252 K-t adott *Esperstz Jakab* nevű laboránsának azon utasítással, hogy vigye ezt el az egyik ujvidéki üvegkereskedőhöz. *Esperstz* a megbízást nem teljesítette, hanem a 252 K-val ellilant ismeretlen helyre. A rendőrség nyomozza.

Korlátozzák az ügynökösködést. A kereskedelmi miniszter egy felmerült eset alkalmából azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy ügynököknek okmányok beszerzésére iparigazolvány nem adható. Ily okmányok beszerzésével leginkább olyan ügynökök foglalkoztak, akik üzletek és ingatlanok adás vételét, valamint jelzálog kölcsönök megszerzését közvetítették.

Verekedő cigányok. Vasárnap délután *Knezsevics József* káti cigánykupecz bezónázott Ujvidékre, hátha akad abba a munkaszünetes világba is valami jó lóvásárféle. Alig szállt le a vonatról, találkozott *Fán János* hasonló fajta ujvidéki cigánynyal. Pár szóváltás után abban állapotok meg, hogy betérnek egyik kocsmahelyiségbe, hiszen esetleg talán ott is akad majd valami üzlet. Ugy is történt. A két Fáraó azonban addig fogyasztott a búfelejtőből, hogy berugott s mivel a dānosí fürdő megismétlésére nem volt bátorságuk, elverték kegyetlenül egymást. A rendőrség a nagyvérű cigányokat bekísérte a városházára s megindította ellenük a szokásos eljárást.

Növits megtámadóit felmentették.

Az esküdszéki teremből.

Az év tavaszán, május hó 19. napján, az esti órákban *Sárközi Ferencz, Nagy Mihály, ifj. Csath Lőrincz, Braun Ádám és Lidlof Péter* ujvidéki surbankó legények, miután a napi munkájukat elvégezték, sétálni mentek a törvényház mellett elterülő park virágzó fái alá.

Ugyanott sétált akkor már *Novits Dusan* ujvidéki fiatal földbirtokos aki, mihelyst a legények társaságával összetalálkozott, azonnal szerelmes pillantásokat vetett a társaság egyik deli tagjára.

A legények Novitsnak ezt a viselkedését eleinte nem tudták mirevélni, később azonban valamelyiküknek eszébe jutott, hogy Novits olyan furcsa emberfia, aki nem a nőkbe szokott beleszeretni, hanem — a férfiakba.

Erre valóságos tudományos színezetű vita indult meg, csupán a természetes szerelmet ismerő legények között afelől, hogy milyen is hát az efajta — ember.

Természetes, hogy mindegyik rémesebbnél rémesebb dolgokat mesélt a másiknak szegény Novits viselt dolgai felől, mintha mindaz szemük láttára és fülük hallatára történt volna.

Eközben ugy Novits Dusan, mint az öt paraszt legény mindég egy helyben állott s mivel ezt az állapotot Novits megsokallotta, egyszer csak odaintett az egyik legénynek, hogy menjen oda hozzá.

A kiszemelt legény eleinte habozott, később azonban engedett Novits gyöngédséggel teljes hivatásának s odaodalgott a szerelmi vágytól égő Novitshoz, a többi legény pedig megfigyelő állást foglalt el, várva a kifejlendőket.

Egyideig Novits szóval tette a szépet a formás parasztleánynek, mikor azonban a szerelmi láz nagyon megszállotta, hirtelen megkapta szerelmének tárgyát.

Amint ezt, az eddig csak tétlenül szemlélődő legények megpillantották, Novitshoz odarohantak, földrepertertek s megmotozták, migmen Novitsnak segélykiáltására az odasietett rendőrség véget vetett a dulakodásnak.

E történet alapján a kir. ügyészség azzal vádolta Sárköziéket, hogy Novits Dusan a kérdéses alkalommal megrabolni akarták.

A vád fölött hétfőn bíraskodtak esküdt-polgáraink.

Ez alkalomból a törvényház esküdszéki termét zsufolásig megtöltötte a kíváncsi közönség, köztük *Szamos nő*, de azokat *Ernst Ödön* főtárgyalási elnök, az ügy kényes természetére való tekintettel, mindjárt a tárgyalás elején eltávolította a teremből.

A tárgyaláson, *Nagy Mihály* vádlott kivételével, valamennyi vádlott tagadja, hogy ők Novitsot kirabolni akarták s azt adják elő, hogy Novitsot csak azért támadták meg, mert szokatlanul szerelmeskedő magaviseletén megbotránkoztak s a megmotozását is csak azért végezték, hogy ha volna nála valami fegyver, azt elvegyék tőle.

Ellenben *Nagy Mihály* vádlott ezekkel ellentétben beösmerte, hogy a kedvező alkalmat felhasználva ő és vádlottársai Novitsot megrabolni akarták. Kihallgatták ezután magát a sértettet, aki ez idő szerint egyik budapesti elmegyógyintézetnek az ápolója.

Novits szintén azt erősíti, hogy a vádlottak őt megrabolni akarták.

Tanuja nem volt az esetnek.

Ezek után *Karácsonyi István* kir. ügyész, *Nagy Mihály* vádlott és a sértett vallomása alapján, arra kérte az esküdteket, hogy mondják ki a vádlottakat bűnösnek.

Ezzel szemben *Rádayi Ernő* dr., *Barta Félix* dr., *Endrői Mihály* dr., *Mayer Oszkár* dr., *Statimirovics Radivoj* dr., a vádlottak felmentését kérték.

Még dél sem volt s már az esküdtek főnöke kihirdette, hogy az esküdtek a vádlottakat 6 szóval 6 ellen büntelennel mondották ki, mihez képest a törvényszék felmentő ítéletet hozott, mert a bűnösség megállapításához 8-nál több igenlő szavazat szükséges.

Az ítélet jogerős lett s így a május óta vizsgálati fogságban lévő vádlottak azonnal szabadlábra kerültek.

A közönség az esküdtbírók határozatát nagy tetszéssel fogadta.

A „Határőr“ üzenetei.

B. Gy. Helyben. Köszönet.
Dr. Sz. S. Sajkásszentiván. A kért pénzt megalkulása abbamaradt. A kért lapszámából már nincs fölös példányunk.

6700/tkv. 1907.

Árverési hirdetemény.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. *kincstárnak Szentyanzski Péter és t. elleni* végrehajtási ügyében az ujvidéki 1490. sz. betétben A. I. l. 2. sorszám alatt felvett 4553. 4554. hrsz. 20. ö. i. sz. háznak az 5861/tk. 1907. számú végzéssel megállapított árverési feltételek épségben tartása mellett leendő elárverezésére *ujabbi határnapul 1907. évi október hó 25 napjának d. u. 3. óráját* a kir. törvényszék árverési termébe tűzte ki.

Ujvidék 1907. évi szeptember hó 14. n.

Saághy,
kir. törvényszéki bíró

10./1907.

Pályázat.

Ujvidék szab. kir. város a városi óvodához *dajkai állásra* pályázatot hirdet. Fizetés: 400 korona, egy szobás lakás és egy ölf. Felszerelt kérvények *1907. évi október hó 5-ig* alulirothoz küldendők, csak tanfolyamot végzett dajkák pályázhatnak.

Ujvidék, 1907. szeptember hó 20.

ERTL IGNÁCZ,
fel. biz. elnök.

10/1907.

Pályázat.

Ujvidék szab. kir. város a városi óvodához *óvónői állásra* pályázatot hirdet. Fizetés: 800 korona, két szobás lakás és egy ölf. Csak okleveles óvónők pályázhatnak. Felszerelt kérvények *1907. évi október hó 5-ig* alulirothoz küldendők.

Ujvidék, 1907. szeptember 20.

ERTL IGNÁCZ,
fel. biz. elnök.

Általános közkívánatra!

Zártkörű deák-tánciskola megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt családoknak és deákoknak tudomására hozni, hogy szeptember hó 21-én az ujonnan épült Winkle féle palota nagytermében

zártkörű deák-tánciskolát

nyitok, melyben a t. cz. tanulókat az összes legdivatosabb angol, francia és a legujabb magyar táncokra, valamint a legdivatosabb gentry-bostonra fogom tanítani.

Oktatás este 5—7 óráig.

Tanulók az egész táncanfolyamra 4 forintot, gyakorlóik 2 forintot fizetnek.

Csakis meghívott hölgyeknek van beléptük.

Tanulók beiratkozhatnak nálam lakásomon (Futaki-utca 33. sz. a.) és a tánciskolában is.

Bemenet az udvarban jobbra.

A t. cz. tanulók figyelmeztetnek, hogy a táncoktatás ideje alatt 5—7 óráig a vendéglő zárva van és az itt tartzkodásra csak a tánc-terem áll rendelkezésükre.

Tisztelettel:
Rosenberg Armin,
okl. táncitanító.

2—2

Keresek

jó házból való

kisasszonyt

5 éves kis leány mellé.

Bővebb felvilágosítás F6-uteza
13. sz. a. l. emelet kapható.135. 1—3.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel van szerencsém Ujvidék és környéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy

czukrászdámát

átalakítás miatt az ujonnan épült Winkle-féle házba helyeztem át.

Egyben kérem, hogy pártfogásukat és támogatásukat, melyet eddig élvezni szerencsém volt, továbbra is részemre főtartani kegyeskedjenek.

Mély tisztelettel:
2—2 Kuborczy, cukrászda.

Hirdetemény.

Őszi és téli ruhák,
Angol és francia toillettek,
Ujjasok, női köpenyek, konfekciók és menyasszonyi kelengyék.

MAISON BRESSLAUER

női konfekciós termében készítettnek a legolcsóbb, legfinomabb és legelegánsabb kivitelben.

10—9. Ujvidék, Duna-utca 22.

Dr. Kovács
Kézipasztája
félhold védjeggyel valódi, 3 nap alatt minden kezét gyöngédé és fehérré varázsol. 1 korona 20 fillér.
Hozzávaló szappan 1 korona. 15—2
Főraktár: Gyógyszertár
Budapest, VI., Liszt-Ferencvárosi tér 20.
Megjelenet új kiadásu
"Toilette-títkok"
kiváratva ingyen és bérmentve.

TAKACS-féle gyomorsó

egyedüli biztos hatásu szer mac...-vomerbetek...
nál, ára 3 korona. — Nagy jóvedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFI-TINKTURA

használatu által éri el, ára 90 fillér. — Kik ömörhajban szenvednek, azok használják a

FOLYÉKONY ECETSZAPPANT,

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben K 1-20

Takács István „Mátyás Király” gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett).

54. 16—9